

Dansk Kvindesamfunds Arbejde for tvungen Barselhjælp.

»Dansk Kvindesamfund har faaet en Fjer i Hatten: Barsellejet skal betragtes som berettiget til Hjælp, hvad det kun delvis var i den gamle Lov«, saaledes skrev for nylig Sygekasseinspektør Wittrup i »Politiken« i en Redegørelse for den nye Sygskasselov, og der ligger i disse Ord en Anerkendelse, som Dansk Kvindesamfund har Lov til at glæde sig over. Vi vil kortelig her optrække Linierne for dets Arbejde i denne Sag.

Da man i Sommeren 1912 vidste, at der ved Rigsdagssamlingens Begyndelse vilde blive forelagt et Forslag af Indenrigsministeren til Lov om anerkendte Sygekasser, foreslog D. K.s Fællestyreelse paa Aarsmødet i Kolding, at Mødet skulde bemyndige den til at nedsætte et Udvalg, som skulde virke for, at Hjælpen til Barselkvinder blev paalagt Sygekasserne som en Pligt. Dette vedtoges, og Udvalget kom til at bestaa af Damerne: Berg Nielsen, Knudsen og Lemche. I Oktober 1912 indbragte daværende Indenrigsminister Jensen-Sønderup sit Forslag i Folketinget, men dette indeholdt ingen Ændring af Lovens Paragraf 23, hvori der vedblivende stod, at Sygkasserne i Barseltilfælde kunde yde Barselkvinden en af hver enkelt Kasse vedtagen Sum, uden at de dog havde nogen som helst Pligt dertil.

D. K.s Udvalg udarbejdede da et Andragende, ledsaget af en udførlig Motivering, og indsendte det til det af Folketinget nedsatte Udvalg. I Andragendet anmodes Udvalget om at stille følgende Forslag til Ændring af den gamle Lows Paragraf 23:

»I Barseltilfælde skal Sygkassen yde det paagældende kvindelige Medlem en Hjælp af 2 Kr. pr. Dag, saalænge Sengelejet varer, indtil 10 Dage efter Nedkomsten, med mindre hun er berettiget til Barselhjælp iflg. Lov af 11. April 1901 om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder. (Par. 18.) Efter 10 Dages Forløb har hun ved tilstødende Sygdom Krav paa den sædvanlige Sygehjælp.«

I Motiveringen fremhævedes som det principielle i Forslaget, at Barsellejet blev betragtet som et andet Sygeleje, og at Hjælpens Størrelse blev gjort afhængig af dets Varighed, for at ad denne Vej de mange Sygdomme, som opstaar paa Grund af et for tidligt afbrudt Sengeleje, kunde afværges.

I April afgav Folketingsudvalget sin Betænkning, og D. K.s Ønske var heri for saavidt imødekommeth, som at det var foreslaaet, at Ordet *kan* i Par. 23 skulde ombyttes med *skal*, og at den Sum, som skulde ydes i Hjælp, ikke maatte være mindre end 5 Kr. Det var altsaa lykkedes D. K. gennem sit Andragende at faa Barselhjælpen foreslaaet obligatorisk, men dels var Principet om Hjælpens Tilknytning til Sengelejets Varighed ikke anerkendt, dels forekom den Hjælp, som skulde ydes, Fællestyrelsen for lille. Det blev derfor paa Fællesmødet i 1913 vedtaget, at et Udvalg igen skulde nedsættes for at arbejde videre i Sagen. Dette Udvalg kom til at bestaa af Damerne: Carstensen, Knudsen og Lemche.

I November 1913 fremsatte Indenrigsminister Rode et Forslag til Ændringer i Loven om anerkendte Sygekasser, og Par. 23 havde heri den samme Affattelse, som Folketingsudvalget i den foregaaende Samling havde givet den. D. K. indsendte da paany sit tidligere Andragende, men opnaaede intet hos Folketinget ud over, hvad Ministeren havde foreslaaet. Der var nu kun tilbage at prøve sin Lykke i Landstinget. Andragendet blev derfor sendt til dette Tings Udvalg, men som bekendt gjorde Grundlovskampen Ende paa alt Lovgivningsarbejde i den Samling, og Sygskasseloven blev ikke behandlet til Ende.

Efter Fællesmødet i 1914 nedsatte D. K. for 3die Gang et Udvalg, hvori Fru Palmgren Munch-Petersen afløste Fru Knudsen, medens Damerne Carstensen og Lemche genvalgtes. Da Indenrigsministeren paany havde forelagt sit Forslag i Landstinget, indsendtes D. K.s Andragende paany til dettes

Udvalg, og endelig lysnede det for D. K.s Ønsker. Udvalget stod enigt om at lægge Principet i D. K.s Andragende til Grund for sit Ændringsforslag til Par. 23, men indskrænkede i dette Hjælpen, som skulde ydes, til mindst én Krone om Dagen i 10 Dage; saaledes ændret kom Par. 23 igen til Folketinget, som imidlertid fastholdt sit tidligere Standpunkt og førte hele Lovforslaget, Par. 23 indbefattet, tilbage til dets oprindelige Skikkelse. Forslaget blev derefter henvist til Behandling i Fællesudvalg, i hvilket der opnaaedes en Overenskomst, hvori D. K.s Synspunkter med Hensyn til Par. 23 blev de sejrende.

Dansk Kvindesamfund har altsaa, som Sygekasseinspektøren siger, sat en Fjer i sin Hat, — der er snart saa mange, at det kan blive til en hel Fjerbusk — men det bør fremhæves, at denne nye Fjer er en demokratisk Fjer, ikke fordi dette er noget nyt, men fordi der bestandig fra en bestemt Kant arbejdes paa at uddybe Kløften mellem Arbejderstandens Kvinder og D. K., og ikke derved, at man overbyder D. K.s Bestræbelser for at forbedre de udbemidlede Kvinders Stilling ad Lovgivningens Vej, men derved, at man indpoder dem Mistillid til D. K.s demokratiske Hensigter.

Atter har D. K. svaret herpaa med at udfylde Kløften med en ny kvindedemokratisk Reform, en Reform, som Mændene ikke vilde have skænket en Tanke, om ikke D. K. gennem 3 Rigsdagssamlinger havde holdt dem den for Øje. Det er overflødigt at sige, at D. K. ikke venter sig nogen anden Løn for sit Arbejde i denne Sag end den, som en god Samvittighed giver.

Indførelsen af tvungen Barselhjælp indenfor Sygskasseloven indgaar som et smukt Led i D. K.s Bestræbelser for at give Arbejderkvinden en Haandsrækning overalt, hvor Mændene enten mangler Forstaaelse eller Vilje til at hjælpe.

Gyrithe Lemche.